—— o ——

T. C.
DANIŞTAY
Birinci Daire
Esas No. : 1983/284
Karar No : 1983/293

Özeti : Danıştay Dava Daireleri Kurulu kararıyla iptal edilen ek gösterge Kararnamesi 657 sayılı Yasanın 2595 sayılı Yasayla değiştirilen geçici 2 nci maddesiyle yasal yoldan yeniden geçerlilik ve yürürlük kazandığına göre, iptal kararı hükmünün bu Yasanın yürürlüğe girmesine kadar geçen süre ile sınırlı olduğu Hk.

Bakanlıkların birinci hukuk müşavirlerinin ek göstergeleriyle ilgili durak samanın giderilmesi amacıyla istişari düşünce isteğine ilişkin olan ve Başbakanlığın 26.10.1983 gün ve K.K.T.D. 18/131-573/07788 sayılı yazısıyla Danıştay'a gönderilen Maliye Bakanlığının 17.10.1983 gün ve Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü BÜMKO-KY-10-115516-6409/25050 sayılı yazısında aynen :

«İLGİ : Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun Esas No : 1982/434, Karar No : 1983/34 sayılı kararı.

657 sayılı Kanunun 2595 sayılı Kanunla değişik geçici 2 nci maddesinde;
«Genel ve Katma Bütçeli Kurumlarda,..... görevli olan memurlar hakkında kadro Kanunu;..... yürürlüğe konuluncaya kadar; bunların Genel İdare Hizmetleri sınıfına dahil 1, 2, 3 ve 4 üncü derece kadrolarında bulunanlara, 657 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca tespit edilmiş olan ek göstergelerin uygulanmasına devam olunur.»
denilmektedir.

Anılan Yasanın 43 üncü maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu Kararı ile ek göstergeler saptanırken son olarak Bakanlıkların Birinci Hukuk Müşavirlikleri için (+ 400), Müsteşar Yardımcılığı, Genel Müdürlük Teftiş ve Tetkik Kurulu Başkanlıkları için de (+ 500) ek gösterge belirlenmiştir.

Scanned by CamScanner

Bazı Bakanlıkların Birinci Hukuk Müşavirlerinin Danıştay'a yaptığı başvu-
rular dolayısıyla gerek ilgili Danıştay Dairesi, gerekse Danıştay İdari Dava Daireleri
Genel Kurulu, Bakanlık Birinci Hukuk Müşavirlerine; Müsteşar Yardımcılığı, Ge-
nel Müdürlük, Teftiş ve Tetkik Kurulu Başkanlıkları gibi (+ 500) ek gösterge veril-
memesi yolunda tesis olunan olumsuz işlemin iptaline karar vermiştir.

Bu yolda karar verilirken, ek göstergelerin, görevin Devlet için taşıdığı önem
ve yönetim sorumluluğu dikkate alınarak belirlendiği, bu itibarla sözü edilen gö-
revlerin yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmediği için 657 sayılı Yasanın yü-
rürlüğünden önce aynı derecede bulunan Birinci Hukuk Müşavirlerine, emsallerin-
den daha düşük ek gösterge verilemeyeceği görüşünde hareket edilmiştir. Daha ön-
ce 13.11.1971 tarih ve 7/3434 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile söz konusu görevler
için (+ 150) ek gösterge tesbit edildiği halde Birinci Hukuk Müşavirliği için ek gös-
terge tesbit edilmemesi yolunda yapılan menfi işlemin, Danıştay İdari Dava Daire-
leri Kurulunca Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve yasalara aykırı bulunarak 17.1.1975
tarih ve 1975/12 sayılı karar ile iptal edildiğine, bunun üzerine yapılan yeni düzenle-
meyle Birinci Hukuk Müşavirlerine de (+ 150) ek gösterge verildiğinde, İdari Dava
Daireleri Genel Kurulu Kararından ayrıca işaret edilmektedir.

Belli bir tarihte aynı derecede bulunan görevlerin Devlet için taşıdığı önemin
ve yönetim sorumluluğunun sürekli olarak aynı düzeyde olacağını kabul edebilmek
mümkün değildir. Zira Devlet Yönetimi dinamik bir yapıya sahip olup, zaman içinde
sürekli olarak değişim göstermekte ve buna paralel olarakta bazı görevlerin Devlet
için taşıdığı önem ve yönetim sorumluluğu diğer görevlere kıyasla daha fazla artabil-
mekte yada azalabilmektedir. Öte yandan, sözkonusu kararlara hakim olan görüşün
kabulü halinde, yalnız geçmişte aynı derecelerde bulunmuş olanların değil ,halen
aynı derecelerde bulunanların ek göstergelerinin de eşit olması gerekecektir. Bu tak-
dirde de örneği, hiyararşik bir kademe oluşturan fakat hepside birinci derece kadro-
lu olan Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısına ve Daire Başkanına aynı ek gös-
tergeyi vermek gerekecektir.

Yukarıda arz edilen konularla birlikte, söz konusu kararlara uyulması gerekmek-
te isede, aşağıda belirtilen durumlar nedeniyle kararların uygulanma şekli yönünden
duraksamaya düşülmüştür.

1 — Birinci Hukuk Müşavirlerine ilişkin olarak ilgili dairece ve İdari Dava Dai-
releri Genel Kurulunca verilen kararlar idarenin menfi işlemlerini iptal etmektedir.
Diğer kararlarda olduğu gibi iptal kararı ile iptal edilen idari tasarruftan önceki hu-
kuki durumun kendiliğinden doğması mevcut sorunu çözümlememektedir.

Bu nedenle, anılan personelin (+ 500) ek göstergeden yararlandırılabilmeleri
için yeni bir hukuki düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

2 — Bu konuda Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca verilen karar-
lardan sonra da çeşitli Bakanlıkların kadro kararnamelerin de Birinci Hukuk Mü-
şavirlerinin ek göstergeleri tekrar (+ 400) olarak tesbit edilmek suretiyle Bakan-
lar Kurulu tercihini yine aynı şekilde kullanmıştır. Bununla birlikte 27.10.1980 tarih
ve 2324 sayılı Anayasa Düzeni hakkında Kanunun 4 üncü maddesi nedeniyle ilgili-
lerce Bakanlar Kurulu Kararının iptalinin istenmesi de mümkün bulunmamakta-
dır.

3 — Devlet Memurları Kanununun 2595 sayılı Kanunla değişik geçici 2 nci mad-
desi hükmü karşısında, Kadro Kanunu ya da bir başka kanun ile düzenlenmedikçe

Scanned by CamScanner

Bakanlar Kurulu Kararı ile de olsa Birinci Hukuk Müşavirlerine (+ 500) ek göstergе verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgilerini ve Makamlarınca gerekli görüldüğü takdirde anılan kararların ne şekilde uygulanabileceğinin açıklığa kavuşturulması için Danıştay'ın istişari görüşünün alınması hususunu takdirlerine arzederim.» denilmektedir.

Gereği görüşülüp düşünüldü :

İptal kararlarının, dava konusu işlemi tesis edildiği tarihten itibaren hükümsüz hale getirdiği, hukuka aykırılığı bir yargı kararıyla saptanmış bir işlem dolayısıyla menfaati ihlâl edilmiş kimse yönünden, bu yargı kararının yerine getirilmemiş olmasının bir tazminat hakkı doğuracağı idare hukukunun bilinen ilkelerindedir. Karar gereğince işlem tesis edebilme olanağının hukuken ortadan kalkmış olması, bu gerçeği değiştiremez; ilgilinin sakat bir işlemle menfaatinin ihlâl edilmiş olmasına dayalı tazminat hakkını ortadan kaldıramaz. Ancak, söz konusu olayda, iptal edilen işlem, 657 sayılı Yasanın 2595 sayılı Yasayla değiştirilen geçici 2 nci maddesinin «Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar da,... görevli olan memurlar hakkında Kadro Kanunu... yürürlüğe konuluncaya kadar; bunların Genel İdare Hizmetleri sınıfına dahil 1, 2, 3 ve 4 üncü derece kadrolarında bulunanlara, 657 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin bu kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca tesbit edilmiş olan ek göstergelerin uygulanmasına devam olunur.» hükmüyle yasal yoldan yeniden yürürlük ve geçerlilik kazandığına göre, iptal kararı hükmünün bu Yasanın yürürlüğe girmesine kadar geçen süre ile sınırlı olduğu ortadadır.

Bu nedenlerle, iptal kararının davacıya, iptal edilen kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih ile 2595 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarih arasında, iptal kararı gereğince + 500, 2595 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra ise + 400 ek gösterge üzerinde ödeme yapılması suretiyle yerine getirilmesi gerektiği mütalâa kılınmakla dosyanın Danıştay Başkanlığına sunulmasına 28.11.1983 gününde oybirliğiyle karar verildi.

——o——

Scanned by CamScanner